

PROTOCOL PER A LA PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ABORDATGE DEL RISC SUÏCIDA O AUTOLESIU

ESDI - ESCOLA SUPERIOR DE DISSENY

JUSTIFICACIÓ

La conducta suïcida i les conductes autolesives, amb o sense intencionalitat suïcida, constitueixen un **problema de salut pública i benestar emocional** de gran rellevància social i educativa. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) assenyala que el suïcidi és una de les principals causes de mort entre la població jove, i que els factors de risc associats - trastorns emocionals, aïllament, pressió acadèmica o situacions de vulnerabilitat personal - sovint poden aparèixer o intensificar-se durant l'etapa formativa.

L'**ESDI - Escola Superior de Disseny**, com a institució d'educació superior compromesa amb la formació integral de les persones, **reconeix la seva responsabilitat institucional i ètica en la prevenció i l'atenció de situacions de risc emocional greu** dins de la seva comunitat educativa.

Aquest compromís neix de la convicció que **el benestar psicològic, social i acadèmic de l'alumnat és una condició essencial per al seu aprenentatge, desenvolupament i èxit personal i professional**.

Aquesta realitat requereix que els centres educatius superiors adoptin **protocols d'actuació preventiva, d'identificació primerenca i d'intervenció responsable** davant de qualsevol sospita o evidència de risc suïcida o autolesiu, tot garantint la protecció i la dignitat de les persones afectades, així com la seguretat de la comunitat.

ESDI, com a escola universitària adscrita a la **Universitat Ramon Llull**, assumeix aquest repte amb voluntat de **dotar-se d'un marc d'actuació propi, adaptat a la seva estructura organitzativa, dimensió i cultura institucional**, i alineat amb els principis de prevenció, cura i corresponsabilitat social que inspiren l'activitat acadèmica de l'Escola.

Aquest protocol s'emmarca en les recomanacions internacionals de l'OMS i en les línies d'actuació del **Pla de Prevenció del Suïcidi de Catalunya (PLAPRESC)**, així com en les orientacions del Ministeri d'Universitats i de la Conselleria d'Educació per a la promoció de la salut mental en l'àmbit educatiu.

FINALITAT DEL PROTOCOL

El present **Protocol per a la prevenció, detecció i abordatge del risc suïcida o autolesiu a ESDI** té per finalitat:

1. **Prevenir, detectar i actuar de manera immediata i coordinada** davant de possibles situacions de risc suïcida o autolesiu que afectin qualsevol membre de la comunitat educativa, especialment l'alumnat.
2. **Establir pautes clares d'actuació i comunicació**, que permetin oferir una resposta àgil, responsable i respectuosa amb la persona afectada i amb el seu entorn.
3. **Garantir la protecció i la seguretat de les persones**, prioritzant sempre la seva integritat física i emocional, i assegurant la derivació als serveis sanitaris o especialitzats quan sigui necessari.
4. **Coordinar la intervenció entre els diferents agents implicats** - professorat, coordinació acadèmica, direcció acadèmica i Servei d'Orientació i Suport a l'Estudiantat -, establint rols i responsabilitats definits per a cada fase del procediment.
5. **Fomentar la cultura de la prevenció, la sensibilització i la cura emocional** dins la comunitat ESDI, afavorint un entorn educatiu basat en el respecte, la confiança i la inclusió.
6. **Contribuir a la desestigmatització del patiment emocional i dels problemes de salut mental**, promovent la demanda d'ajuda i l'acompanyament com a part d'una cultura educativa saludable i responsable.

PRINCIPIS RECTORS

El protocol es fonamenta en els següents principis:

- **Prevenció i detecció precoç:** promoure la identificació de situacions de risc abans que esdevinguin crisis greus.
- **Rapidesa i eficàcia en la resposta:** davant d'una situació de risc, l'actuació ha de ser immediata i proporcional al nivell de gravetat.
- **Coordinació institucional:** garantir una resposta col·lectiva, ordenada i coherent entre els diferents agents d'ESDI.
- **Confidencialitat i respecte a la intimitat:** preservar en tot moment la privacitat de la persona afectada i gestionar la informació amb el màxim rigor.
- **Acompanyament i seguiment:** assegurar una atenció posterior adequada, que afavoreixi la recuperació i la reincorporació acadèmica i personal.
- **Formació i sensibilització:** dotar el personal i l'alumnat de recursos per reconèixer i gestionar adequadament situacions de risc.
- **Cura comunitària:** entendre la prevenció del suïcidi com una responsabilitat compartida entre tota la comunitat educativa.

ÀMBIT D'APLICACIÓ I ESTRUCTURA INSTITUCIONAL DEL PROTOCOL

1. ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquest protocol és d'aplicació a **tota la comunitat educativa d'ESDI - Escola Superior de Disseny**, amb independència de la seva vinculació acadèmica, contractual o funcional. En formen part:

- **L'alumnat** de tots els programes de grau, màster, cicles formatius o altres estudis propis impartits per ESDI.
- El **professorat**, tant el personal docent permanent com el professorat col·laborador o visitant.
- El **personal d'administració, tècnic i de serveis** del centre.
- **Altres persones vinculades temporalment a ESDI**, com ara estudiants en pràctiques, personal investigador o participants en projectes de col·laboració, sempre que la situació de risc es produeixi dins l'àmbit d'activitat o espai del centre.

El protocol s'aplicarà davant de **qualsevol situació o indicatiu de risc suïcida o autolesiu detectat dins de l'entorn educatiu o relacional d'ESDI**, així com en aquells casos que, tot i produir-se fora del centre, **tinguin una vinculació directa amb la vida acadèmica o amb l'activitat formativa de l'estudiant**.

2. ABAST I NATURALESA

Aquest document té caràcter **preventiu, orientador i d'intervenció immediata**. No constitueix un instrument mèdic ni clínic, sinó una **guia institucional de resposta i derivació** que permet activar els circuits adequats per garantir la seguretat i el suport de la persona afectada.

El protocol **no substitueix** en cap cas les competències dels **serveis d'emergència, sanitaris o de salut públics**, sinó que **complementa la seva actuació**, assegurant una resposta inicial ordenada, coordinada i respectuosa dins de l'àmbit educatiu.

3. ESTRUCTURA INSTITUCIONAL I AGENTS IMPLICATS

La correcta aplicació del protocol requereix la **implicació i coordinació de diversos agents** de la comunitat educativa d'ESDI. Aquests agents, amb funcions clarament definides, constitueixen la **xarxa d'intervenció institucional** davant situacions de risc.

a) Direcció General i Direcció Acadèmica

- i) Assumeixen la **responsabilitat institucional** de garantir el correcte desplegament del protocol i d'autoritzar, quan calgui, la comunicació amb serveis externs o familiars.
- ii) Coordinen les actuacions generals i vetllen pel **compliment dels principis de confidencialitat, seguretat i rigor procedimental**.

- iii) En situacions de risc greu o imminent, poden **activar directament els serveis d'emergència** (112 o 061) i disposar de les mesures de protecció immediata.
- b) Coordinació Acadèmica
- i) És el **punt de contacte principal** entre l'alumnat i la Direcció Acadèmica.
 - ii) Rep i gestiona les notificacions inicials de possibles casos de risc.
 - iii) Col·labora en la valoració de la situació i, si cal, activa la derivació al Servei d'Orientació i Suport a l'Estudiantat.
 - iv) Assegura el **seguiment acadèmic i la comunicació amb el professorat** en cas que calgui ajustar activitats o calendaris per motius de salut mental.
- c) Servei d'Orientació i Suport a l'Estudiantat
- i) És l'**òrgan de referència tècnica** del protocol dins d'ESDI.
 - ii) Ofereix **atenció, assessorament i derivació professional** a l'alumnat o personal que presenti indicis de risc emocional, suïcida o autolesiu.
 - iii) Manté contacte amb els **serveis sanitaris i psicològics externs**, i fa el **seguiment posterior** dels casos amb autorització de la persona afectada.
 - iv) Participa en la **formació i sensibilització** de la comunitat educativa en matèria de benestar emocional i prevenció del suïcidi.
- d) Professorat
- i) Té un **paper essencial en la detecció primerenca**, en ser qui manté una relació més continuada amb l'alumnat.
 - ii) Davant qualsevol indicatiu o manifestació preocupant, ha de **comunicar-ho immediatament** a la Coordinació Acadèmica.
 - iii) No ha d'intentar intervenir de manera clínica, sinó **activar el circuit institucional** previst.
 - iv) Ha de vetllar perquè la persona afectada no quedi sola fins que s'activi l'ajuda corresponent.
- e) Personal d'administració i serveis
- i) Pot detectar situacions de risc en espais no docents o en interaccions quotidianes.
 - ii) En cas de sospita, ha de comunicar la informació **de manera immediata i confidencial** a la Coordinació Acadèmica.

- iii) No participa directament en la valoració ni intervenció, però **pot facilitar suport logístic o administratiu** quan sigui requerit.
- f) Alumnat y companys/es
 - i) Qualsevol estudiant pot alertar sobre situacions de risc observades en un company o companya.
 - ii) Aquesta comunicació es considera un **acte de responsabilitat i cura comunitària**, i no comporta cap conseqüència negativa.
 - iii) ESDI garanteix que tota comunicació feta de bona fe serà tractada amb **respecte, sensibilitat i confidencialitat**.

4. Persona de referència de benestar i salut emocional

Amb la finalitat de centralitzar la informació i garantir un seguiment personalitzat, ESDI designarà una **persona de referència de benestar i salut emocional**. Les seves funcions són:

- **Coordinar i fer el seguiment dels casos** detectats o derivats.
- **Assessorar i donar suport** a la Direcció Acadèmica en l'aplicació del protocol.
- **Gestionar la comunicació amb serveis externs o familiars**, quan sigui necessari i amb consentiment informat.
- **Registrar, amb les garanties de confidencialitat**, les actuacions realitzades i els resultats dels casos.
- **Impulsar accions de prevenció i sensibilització** adreçades a tota la comunitat educativa.

PROCEDIMENT D'ACTUACIÓ

El present capítol estableix les **fases d'actuació davant d'una possible situació de risc suïcida o autolesiu** detectada dins l'àmbit d'ESDI. El procediment s'ha dissenyat per **garantir una resposta immediata, segura i coordinada**, prioritzant sempre la protecció de la persona afectada i la seguretat col·lectiva.

A) DETECCIÓ I IDENTIFICACIÓ DEL RISC

El procés s'inicia quan **qualsevol membre de la comunitat educativa** - professorat, alumnat, personal o direcció - detecta indicis que una persona pot trobar-se en situació de **malestar emocional greu o risc suïcida**.

Aquests indicis poden manifestar-se de diverses formes:

- Comentaris directes o indirectes sobre la mort, la desesperança o la manca de sentit vital.
- Canvis bruscos en el comportament, l'assistència a classe o el rendiment acadèmic.
- Expressions verbals, escrites o visuals amb contingut autolesiu.
- Aïllament social o desvinculació sobtada d'activitats acadèmiques.
- Informació transmesa per companys/es o familiars preocupats.

Qualsevol indicati s'ha de considerar rellevant. No cal disposar d'una confirmació diagnòstica per activar el protocol: n'hi ha prou amb la **sospita raonable o percepció de risc**.

B) COMUNICACIÓ IMMEDIATA I PRIMERA RESPOSTA

Davant la detecció d'una situació de possible risc:

1. **El docent, alumne/a o membre del personal** que ho identifiqui **ha d'informar immediatament la Coordinació Acadèmica**.
2. La comunicació s'ha de fer **verbalment i, si és possible, també per correu electrònic**, descrivint els fets observats amb objectivitat i sense judicis de valor.
3. Si el risc és **greu o imminent** (la persona verbalitza intencions suïcides o es troba en perill físic immediat), s'ha de **contactar directament amb el servei d'emergències (112)**, sense dilació.
4. Fins que arribi l'ajuda, la persona afectada **no ha de quedar sola** en cap moment.
5. En aquests casos, també s'ha d'informar la **Direcció Acadèmica o General d'ESDI**, que activarà el suport institucional i la comunicació amb els serveis externs o familiars, segons correspongui.

C) VALORACIÓ INICIAL I ACTIVACIÓ DEL PROTOCOL

Rebuda la notificació, la Coordinació Acadèmica, en coordinació amb la Direcció Acadèmica, realitzarà una **valoració inicial** de la situació per determinar el nivell de risc i les mesures a adoptar.

Es distingeixen tres nivells d'actuació:

Nivell de risc	Descripció	Actuacions immediates
Alt (risc imminent)	La persona manifesta intencions o plans suïcides, o hi ha indicis clars de perill per a la seva integritat física	Activació immediata del 112; avís a Direcció Acadèmica; protecció de la persona; contacte amb família o serveis externs
Mitjà (risc probable)	La persona expressa ideació suïcida o mostra conductes autolesives recents, però sense perill immediat	Entrevista urgent amb el Servei d'Orientació; valoració psicològica inicial; derivació a serveis especialitzats; seguiment proper
Baix (risc potencial o malestar emocional)	Es detecta malestar psicològic significatiu o signes d'aïllament o desmotivació	Contacte amb el Servei d'Orientació; suport emocional; seguiment periòdic; activació de mesures preventives

Tota valoració es documentarà **de manera confidencial**, registrant la data, el context i les actuacions acordades.

D) COMUNICACIÓ I CONFIDENCIALITAT

La gestió de la informació relacionada amb un cas de risc suïcida o autolesiu s'ha de fer amb **la màxima discreció i respecte a la intimitat** de la persona afectada.

- Només s'hi tindrà accés per part de les persones estrictament implicades en la intervenció.
- La informació no pot ser difosa ni comentada fora dels canals autoritzats.
- En cas que sigui necessari informar a la família o tutors legals, la **Direcció Acadèmica** ho farà de manera **deliberada, empàtica i professional**, garantint sempre el **consentiment informat** de l'estudiant, excepte en situacions de risc vital immediat en què **preval el dret a la protecció de la vida**.

E) DERIVACIÓ I SUPORT EXTERN

Quan la valoració indiqui que cal una atenció psicològica o mèdica especialitzada, el Servei d'Orientació gestionarà la **derivació als serveis públics de salut mental** o altres recursos externs adequats, d'acord amb les necessitats de la persona.

ESDI pot mantenir, amb consentiment de l'estudiant, **contacte de coordinació** amb aquests serveis per assegurar una atenció continuada. En cap cas, ESDI assumeix funcions de tractament clínic, però sí la responsabilitat d'oferir **acompanyament i suport educatiu** durant el procés.

F) SEGUIMENT INSTITUCIONAL

Un cop superada la fase inicial, el Servei d'Orientació, conjuntament amb Coordinació Acadèmica, durà a terme un **seguiment personalitzat** de l'estudiant, amb l'objectiu de:

- Avaluar la seva evolució emocional i acadèmica.
- Facilitar mesures de flexibilització o adaptació si són necessàries.
- Evitar situacions d'aïllament o estigma dins de l'aula.
- Assegurar la **reincorporació progressiva i segura** a la vida acadèmica.

El seguiment s'ha de fer **amb periodicitat definida segons el cas**, i es considerarà tancat quan el Servei d'Orientació determini que la situació està estabilitzada i no hi ha risc aparent.

G) ACTUACIÓ POSTCRISI I TANCAMENT DEL CAS

Després d'una situació crítica o d'una derivació per risc greu, ESDI adoptarà **mesures de postcrisi** orientades a la reparació, la reflexió institucional i la prevenció futura. Aquestes poden incloure:

- Reunions de coordinació entre Direcció, Servei d'Orientació i professorat implicat per **avaluar la gestió del cas**.
- Revisió del protocol, si escau, per introduir millores.
- Accions de **suport emocional al grup-classe o al professorat** si la situació ha impactat en la dinàmica col·lectiva.
- Garantir el **retorn o reincorporació de la persona afectada** amb plena integració acadèmica, sempre des del respecte i la discreció.

El cas es considerarà **tancat** quan la persona de referència de benestar i salut emocional elabori un informe **intern de tancament** amb les actuacions realitzades, preservant la confidencialitat i destruint qualsevol informació innecessària.

PREVENCIÓ, SENSIBILITZACIÓ I FORMACIÓ DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL AMB LA PREVENCIÓ

L'ESDI entén la **prevenció del risc suïcida i autolesiu** no només com una resposta davant situacions puntuals, sinó com una **responsabilitat col·lectiva i estructural** que forma part de la seva cultura institucional.

La prevenció s'ha d'entendre com un procés continu que **integra la promoció del benestar emocional, la detecció primerenca i la reducció de l'estigma associat als problemes de salut mental**.

En aquest sentit, l'ESDI es compromet a:

- Promoure **una cultura educativa basada en la cura, la inclusió i el respecte mutu**, on demanar ajuda sigui un acte normalitzat i valorat.
- Incorporar la **salut emocional com un eix transversal** en les seves polítiques d'atenció a l'estudiantat i de desenvolupament docent.
- Impulsar **accions formatives i campanyes de sensibilització** que contribueixin a la detecció i prevenció de situacions de risc.
- Garantir que **tots els agents de la comunitat educativa** (professorat, personal i alumnat) disposin de la informació i els recursos necessaris per actuar amb responsabilitat i seguretat.

2. ACCIONS PREVENTIVES GENERALS

Amb caràcter anual, el **Servei d'Orientació** programarà un **pla d'accions preventives** amb els objectius següents:

1. **Sensibilitzar** sobre el valor de la salut mental i el benestar emocional.
2. **Visibilitzar** els recursos interns i externs de suport psicològic i d'emergència disponibles.
3. **Normalitzar el diàleg** sobre el patiment emocional i els factors de risc.
4. **Enfortir els vincles comunitaris**, afavorint espais de confiança i suport entre iguals.

Aquest pla pot incloure:

- Campanyes informatives (cartelleria, comunicacions internes, xarxes socials institucionals).
- Jornades o tallers sobre gestió emocional, autocura i estrès acadèmic.
- Accions específiques per a **setmanes d'avaluació, exposicions finals o períodes d'alta càrrega emocional**.

- Col·laboracions amb **professionals de la psicologia, entitats socials o serveis de salut mental**.

3. FORMACIÓ I CAPACITACIÓ DEL PERSONAL DOCENT I TÈCNIC

El professorat i el personal d'administració i serveis són agents clau en la detecció primerenca i en la gestió inicial de situacions de risc. Per aquest motiu, ESDI garantirà **formació periòdica i actualitzada** en matèria de:

- Identificació d'indis de risc suïcida o autolesiu.
- Comunicació empàtica i gestió d'emocions en contextos educatius.
- Procediment d'activació del protocol i circuits de derivació.
- Estratègies per acompanyar emocionalment l'alumnat des del rol docent.

Aquesta formació podrà oferir-se en format presencial o en línia, i s'articularà a través del **Pla de Formació del Personal d'ESDI** o mitjançant sessions específiques impulsades pel Servei d'Orientació.

4. PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT I CULTURA DE SUPORT ENTRE IGUALS

La implicació de l'alumnat és essencial per consolidar una **cultura de suport, empatia i solidaritat** dins d'ESDI. Per això, el protocol preveu fomentar la creació d'iniciatives i programes d'acompanyament entre iguals, com ara:

- **"Alumnes referents" o "companys de suport"**, formats per identificar senyals d'alerta i derivar correctament situacions de risc.
- Activitats col·laboratives per promoure la salut emocional, la cohesió i el respecte a la diversitat.
- Espais de diàleg i participació estudiantil sobre el benestar mental i la cura comunitària.

Aquestes iniciatives, supervisades pel Servei d'Orientació, contribueixen a **empoderar l'estudiantat** com a part activa en la prevenció del patiment emocional i la promoció de la salut.

5. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ PERMANENT

L'ESDI garantirà que la informació sobre aquest protocol i els recursos disponibles estigui **visiblement accessible** per a tota la comunitat educativa, a través de:

- La **web institucional** i l'espai intern de comunicació (Classlife o canals interns equivalents).
- Punts físics d'informació dins del centre (posters, taulers, QR).
- Difusió periòdica a través de newsletters o comunicacions oficials.

A més, ESDI vetllarà perquè la **comunicació sobre casos reals o incidents** relacionats amb risc suïcida o autolesiu es faci sempre **amb criteris ètics, empàtics i no sensacionalistes**, seguint les recomanacions de l'OMS i de les guies de comunicació responsable sobre el suïcidi.

6. REVISIÓ I ACTUALITZACIÓ DEL PROTOCOL

Amb caràcter anual, el Departament de Serveis Jurídics i Qualitat Acadèmica i el Servei d'Orientació revisaran conjuntament l'aplicació del protocol per:

- Valorar-ne l'efectivitat i detectar necessitats de millora.
- Incorporar noves recomanacions o protocols públics de salut mental.
- Actualitzar les dades de contacte dels serveis interns i externs.
- Elaborar un **informe intern de revisió**, que servirà com a eina d'avaluació i transparència institucional.

Aquest procés de revisió contínua assegura que el protocol es **mantingui viu, útil i actualitzat** davant els reptes canviants del benestar emocional a l'educació superior.

COORDINACIÓ AMB SERVEIS EXTERNS I RECURSOS D'EMERGÈNCIA

1. PRINCIPIS GENERALS DE COORDINACIÓ

La prevenció i l'abordatge del risc suïcida o autolesiu requereixen una **col·laboració activa entre ESDI i els serveis públics de salut, emergències i protecció civil**. La intervenció institucional d'ESDI **no substitueix** en cap cas les funcions assistencials dels serveis sanitaris o psicològics especialitzats, sinó que **complementa la seva actuació** mitjançant la detecció primerenca, la comunicació efectiva i el seguiment educatiu.

Per garantir aquesta coherència, les actuacions de coordinació es regiran pels principis de:

- **Seguretat i rapidesa en la resposta.**
- **Respecte a la confidencialitat i protecció de dades personals.**
- **Proporcionalitat i prudència en la transmissió d'informació sensible.**
- **Col·laboració institucional i continuïtat en l'acompanyament.**

2. ACTIVACIÓ DE SERVEIS D'EMERGÈNCIA

En situacions de **risc vital imminent** (perill per a la vida o integritat física de la persona), s'ha d'activar **immediatament el telèfon d'emergències 112**, indicant clarament:

- Que es tracta d'un **possible cas de risc suïcida o autolesiu** dins d'un centre educatiu.
- L'**adreça exacta** d'ESDI i la ubicació de la persona afectada.
- El **nom i càrrec** de la persona que truca.
- Les **condicions observades** i les mesures de protecció ja adoptades (per exemple, que no està sola, que hi ha presència de personal responsable, etc.).

Simultàniament, s'ha d'informar la **Direcció Acadèmica** i la **Coordinació Acadèmica**, que coordinaran el suport institucional i gestionaran la comunicació amb els familiars o tutors legals. En cap cas es deixarà la persona sola ni s'intentarà traslladar-la sense autorització o supervisió professional.

3. DERIVACIÓ ALS SERVEIS SANITARIS O PSICOLÒGICS

Quan el risc no sigui imminent però si rellevant, el **Servei d'Orientació** gestionarà la **derivació formal a serveis públics de salut mental** o altres dispositius especialitzats. Aquesta derivació es farà amb el **consentiment informat de la persona afectada** o, en cas d'alumnes menors d'edat, dels seus **tutors legals**. El Servei d'Orientació pot facilitar - amb autorització expressa - **informació de context acadèmic o de conducta observada** als professionals sanitaris, sempre dins dels límits legals de confidencialitat i protecció de dades.

4. COORDINACIÓ AMB LA FAMÍLIA O PERSONES DE REFERÈNCIA

Quan sigui pertinent i respectant sempre la voluntat i la privacitat de la persona afectada, ESDI podrà contactar amb la seva **família, tutors legals o persones de referència** per:

- Informar-los de la situació de risc o derivació.
- Recomanar la cerca d'atenció mèdica o psicològica urgent.
- Oferir suport i orientació sobre els recursos disponibles.

La comunicació amb la família es farà **de manera empàtica, confidencial i respectuosa**, evitant en tot moment generar alarma innecessària o vulnerar la intimitat de l'estudiant.

En situacions de **risc greu o emergència vital**, la notificació familiar **pot realitzar-se sense consentiment previ**, en aplicació del **principi de protecció de la vida** recollit a l'article 6.1.d del Reglament (UE) 2016/679 (RGPD).

5. COOPERACIÓ AMB SERVEIS PÚBLICS I ENTITATS ESPECIALITZADES

ESDI establirà relacions de cooperació i comunicació amb els **serveis públics i entitats especialitzades** en salut mental, emergències i prevenció del suïcidi, amb l'objectiu de:

- Millorar els **circuits de derivació i seguiment compartit**.
- Rebre **orientació tècnica o formació específica** per al personal docent i administratiu.
- Participar en **programes o xarxes de prevenció** impulsats per la Generalitat de Catalunya o per institucions locals.

6. REGISTRE, DOCUMENTACIÓ I CUSTÒDIA D'INFORMACIÓ

Per assegurar la transparència i el rigor institucional, ESDI mantindrà un **registre intern de casos atesos** sota el protocol, que inclourà únicament la informació essencial per a la seva gestió i avaluació.

Aquest registre serà gestionat exclusivament pel **Servei d'Orientació**, sota la supervisió de la **persona de referència de benestar i salut emocional**, i amb les següents garanties:

- Conservació de la informació durant el temps estrictament necessari.
- Accés restringit només a les persones autoritzades.
- Eliminació segura de dades un cop tancat el cas o transcorregut el termini legal.
- Compliment estricte del **Reglament General de Protecció de Dades (UE 2016/679) i de la Llei Orgànica 3/2018 de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals**.

DISPOSICIONS FINALS

1. NATURALESIA I ABAST DEL PROTOCOL

Aquest protocol constitueix un **instrument intern de caràcter preventiu, orientador i d'actuació institucional**, aplicable a tota la comunitat educativa d'ESDI. No té caràcter sancionador ni substitueix els protocols d'actuació d'altres institucions públiques, però **estableix els procediments interns que l'Escola adoptarà per protegir la salut, la seguretat i el benestar** de les persones que en formen part.

El seu compliment és **obligatori** per a tot el personal docent, administratiu, tècnic i de serveis, així com per a qualsevol altra persona vinculada al centre que pugui intervenir en una situació de risc.

2. ENTRADA EN VIGOR

Aquest protocol entra en vigor l'endemà de la seva aprovació per la Direcció Acadèmica d'ESDI, i serà d'aplicació immediata a tots els programes i activitats del centre. La seva difusió es farà pública mitjançant la pàgina web institucional i els canals interns de comunicació.

ANNEX I. MODEL D'AUTORITZACIÓ DE L'ALUMNE/A A TERCERS

Nom i cognoms de l'alumne/a:

Programa/Curs:

- En nom propi
 - Com a tutor/a o representant legal
-
- Autoritzo l'intercanvi d'informació a tercers
 - No autoritzo l'intercanvi d'informació a tercers
-

En relació amb el meu entorn més proper (família, parella, persona de contacte...):

- Autoritzo que sigui informat/da
- No autoritzo que en sigui informat/da

Nom:

Contacte:

En relació amb altres membres de la comunitat educativa (docents):

- Autoritzo que en siguin informats/des
- No autoritzo que en siguin informats/des

En relació amb e/la delegat/da de classe:

- Autoritzo que sigui informat/da
- No autoritzo que en sigui informat/da

(Si aplica) En relació amb els responsables de residències:

- Autoritzo que en siguin informats/des
 - No autoritzo que en siguin informats/des
-

Protecció de dades

Us informem que la Fundació del Disseny Tèxtil, com a responsable del tractament, tractarà les dades amb la finalitat de gestionar el corresponent servei d'orientació a l'estudiant per part d'ESDI i per informar al contacte d'emergència facilitat per l'alumne/a, en cas de risc per a la seva salut, seguretat i/o benestar. L'interessat podrà exercir, si vol, els drets d'accés, rectificació i supressió de les dades, com també demanar que es limiti el tractament de les seves dades personals o oposar-s'hi, sol·licitar la portabilitat de les dades i que no siguin objecte de decisions individuals automatitzades, si és el cas, així com revocar el seu consentiment en qualsevol moment adreçant-se al delegat de protecció de dades a rgpd@esdi.edu.es.

Data:

Signatura:

ANNEX II. PLA D'ACOLLIDA DESPRÉS DE LA INTERVENCIÓ DELS SERVEIS SANITARIS PER AUTOLESIONS O PER UN INTENT DE SUÏCIDI

Comunicació després d'un intent

Si s'ha produït al centre o fora del centre, però ha transcendit públicament.

1. Contactar amb la família i l'alumne/a:

- ❖ Manifestar preocupació i oferir ajuda.
- ❖ Preguntar quina informació es pot transmetre al professorat i a l'alumnat del centre.
- ❖ Transmetre a la família i a l'alumne/a què en saben el professorat i l'alumnat en cas que hi hagi rumors.
- ❖ Preguntar si l'alumne/a ja està rebent ajuda professional o si ja té una consulta programada. En cas de no ser així, oferir informació i suport perquè aquesta es produeixi.
- ❖ Saber què espera la família i l'alumne/a del centre, i deixar molt clar què és possible i què no.
- ❖ Si s'estima que és necessari transmetre'n informació a l'equip docent, a la resta de la classe i a la comunitat educativa en general, acordar-ne les característiques.
- ❖ Informar-los sobre com serà el seguiment des del centre.

2. Comunicació amb l'equip docent i amb l'alumnat:

- ❖ Només si es considera convenient, i si hi es té el consentiment de l'alumne/a i de la seva família, es podrà transmetre informació del que ha passat a l'equip docent i/o alumnat implicat (si no ho permeten, deixa clar on poden obtenir suport i amb qui poden parlar, si ho necessiten). La comunicació després d'un intent s'ha de centrar a:
 - Contrarestar rumors. Deixar clar que els rumors fan mal. Se'ls demanarà que, tant en la interacció personal com a través de les xarxes socials i de les noves tecnologies, es limitin a la informació oficial i veraç proporcionada, i instruir sobre quin tipus d'informació s'ha d'evitar i quina resulta beneficiosa.
 - Informar sobre aspectes bàsics de la conducta suïcida:
 - El suïcidi és complex i no està causat per un únic factor.
 - El suïcidi no és l'única elecció davant dels problemes ni un acte heroic ni romàntic.
 - Hi ha una altra relació entre els problemes de salut mental i les conductes suïcides (per exemple, la depressió o l'abús de l'alcohol), sense estigmatitzar aquests problemes.
 - El suïcidi es pot prevenir i és possible ser ajudat. La millor actitud és demanar ajuda.

➤ Comunicació i interacció amb l'alumnat

- La comunicació amb l'alumnat ha de ser clara i empàtica. Caldrà generar a l'aula un clima adequat que transmeti seguretat, serenitat i confiança.
 - Deixar temps per a les preguntes, i la possibilitat de fer-les en privat.
 - Mai no donar detalls sobre l'intent de suïcidi (per exemple, sobre el mètode o el lloc).
- Donar suport i derivar:
- Se'ls aportarà informació sobre estratègies saludables per gestionar les emocions i els sentiments negatius, i què poden fer quan un alumne o alumna es troba en aquesta situació.
 - Suport institucional. S'informarà l'alumnat i al personal docent sobre la disponibilitat d'ajuda (individual i en privat) al centre i en l'àmbit sanitari.
 - És fonamental deixar molt clar que el centre no permetrà cap mostra de ridiculització ni tampoc avergonyir o felicitar qui s'ha intentat treure la vida o autolesionar-se.

Acollida després d'un intent

- ❖ En cas que s'hagi produït una discontinuïtat en l'assistència a les classes, el retorn al centre s'haurà d'analitzar i consensuar entre l'equip de prevenció, l'equip docent, l'equip sanitari i els pares, tenint en compte el que l'alumne/a hagi expressat.
- ❖ S'acordaran la data de reincorporació i els suports que siguin necessaris.
- ❖ S'informarà sobre la persona a qui es pot adreçar l'alumne/a en cas de crisi o malestar. És recomanable que sigui la persona amb qui tingui més confiança.

Pas 1. Abordar una conversa sense risc suïcida imminent

En cas que no hi hagi risc suïcida o autolesiu imminent, però que algú de la comunitat educativa (altres alumnes, professionals del centre, familiars, etc.) detecti un possible risc suïcida o autolesiu o en sospiti, ja sigui per comunicació directa de l'alumne/a o d'un altre membre de la comunitat educativa, el primer que s'ha de fer és parlar-hi sobre el tema.

Pas 2. Derivar al Servei d'Orientació Psicopedagògica

La intervenció del Servei d'Orientació Psicopedagògica és fonamental per poder avaluar i abordar el risc suïcida, tant de l'alumne/a que retorna al centre després de la intervenció dels professionals sanitaris per risc imminent o intent de suïcidi com d'aquell/a a qui s'hagi detectat o de qui se sospiti un risc suïcida. En cas que l'alumne/a sigui menor d'edat, a més d'informar-ne al Servei d'Orientació Psicopedagògica, se n'haurà d'informar els pares i/o els tutors legals com més aviat millor.

Pas 3. Avaluació i anàlisi de risc per part del Servei d'Orientació Psicopedagògica

El Servei d'Orientació Psicopedagògica entrevistarà l'alumne/a en possible risc suïcida o autolesiu. A l'entrevista o les entrevistes amb l'alumne/a en risc suïcida o autolesiu, és important identificar la presència i la intensitat dels factors de risc i precipitants, com també l'assistència, l'escassetat o la feblesa dels factors de protecció.

Pas 4. Creació de l'equip de prevenció

Es crearà l'equip de prevenció, que estarà conformat per la direcció del programa i el Servei d'Orientació Psicopedagògica, segons el cas, amb l'autorització de l'alumne/a en qüestió, junt amb altres recursos com la família, el contacte d'emergència, etcètera. L'equip de prevenció serà l'encarregat de prendre en consideració tots els factors de risc i de protecció implicats, i decidir si fer servir el contacte d'emergències proporcionat per l'alumne/a i en quin moment. Paral·lelament a la creació de l'equip de prevenció, es passarà al pas 5.

Pas 5. Elaboració del pla individualitzat de prevenció, el pla de seguretat i l'autorització a tercers

Es crearà un pla individualitzat de prevenció, que es presentarà, es consensuarà i es començarà a aplicar conjuntament amb l'alumne/a. El pla de seguretat¹ és una eina molt senzilla i útil per abordar el risc suïcida. És un pla que es manté viu i es pot actualitzar al llarg del temps, i el pot fer la persona en risc sola o amb l'ajuda d'algun membre de la comunitat educativa, d'un familiar o d'una altra pròxima.

La participació d'altres persones en l'abordatge del risc suïcida i autolesiu és fonamental (per exemple, en l'ajuda en l'elaboració del pla de seguretat), però és requereix l'autorització de l'alumne/a amb relació a quines persones poden participar o no en aquest procés. Per obtenir aquesta autorització, és pot fer servir l'Annex del Model d'autorització de l'alumne/a a tercers.

Una altra de les claus de l'abordatge del risc suïcida i autolesiu és comptar amb l'atenció especialitzada de serveis externs, fonamentalment sanitaris. Per a això, també cal l'autorització de l'alumne/a per a la transferència d'informació a aquests serveis, tal com es recull a l'Annex del Model d'autorització de l'alumne/a a tercers.

Seràn els serveis externs especialitzats els que en faran la valoració i n'activaran els protocols corresponents (per exemple, el Codi Risc Suïcida a Catalunya o el Código ARSUIC a la Comunitat de Madrid), i en faran també les derivacions oportunes.

Pas 6. Seguiment del cas per part de l'equip de prevenció

El seguiment del risc es pot fer amb un registre d'observació i seguiment, que serà d'ús intern i el farà el Servei d'Orientació Psicopedagògica junt amb l'equip de prevenció. Es podrà compartir segons el que determinin, en funció del benefici que aportï en l'evolució del risc suïcida i autolesiu de l'alumne/a i d'acord amb l'autorització expressa que es recull al model d'autorització de l'alumne/a a tercers. Si se segueix valorant un risc significatiu, cal continuar fent el seguiment. En cas que l'equip de prevenció no hi valori un risc significatiu, cal anar al pas 7.

Pas 7. Tancament i arxivament del protocol

En cas que no s'observi cap risc significatiu, tancar i arxivar el protocol:

¹ Un pla de seguretat és un instrument que identifica persones, llocs, idees o accions que faciliten la superació de la ideació suïcida pròpia o aliena. Encara que normalment se sol adreçar a les persones amb risc suïcida, també és aconsellable que les persones que l'estiguin ajudant facin el seu propi pla de seguretat, identificant els contactes i les estratègies pròpies, que, òbviament, no tenen per què coincidir amb els del seu parent pròxim. És una eina fonamental de treball conjunt entre les persones que presenten risc suïcida, els seus parents pròxims i els professionals sanitaris, de manera que, al voltant d'ella, es puguin abordar les estratègies bàsiques per encarar la conducta suïcida i intervenir-hi.

- ❖ S'han de fer revisions periòdiques del cas amb vista a avaluar les actuacions que s'hi ha dut a terme i, si escau, procedir a tancar el protocol.
- ❖ Es recomana que el protocol es mantingui actiu almenys durant tot el curs en què s'ha iniciat, però el centre té autonomia per tancar el protocol si la situació de l'alumne/a s'ha normalitzat.
- ❖ Pel que fa als casos que s'han esdevingut a l'últim trimestre del curs, es valorarà la realització d'un acompanyament a l'inici del curs següent, com també la necessitat de mantenir algunes de les mesures detallades abans en el pla individualitzat de prevenció.
- ❖ En el trànsit d'etapes, és important facilitar l'intercanvi d'informació, i continuar, si cal, amb les mesures necessàries per a la protecció de l'alumne/a.
- ❖ A l'hora de prendre decisions respecte al tancament, sempre que se'n tingui l'autorització corresponent, s'ha de recollir informació periòdica de l'evolució en els àmbits clínic (òrgans implicats d'atenció primària i/o salut mental) i familiar, de l'entorn educatiu (equip de prevenció, coordinació, docent, etc.) i del propi alumne/a.

En cas de produir-se un nou risc suïcida o autolesiu, s'haurà de tornar a activar aquest protocol des del pas 3. Cada intent de suïcidi s'ha d'avaluar de forma independent.